

3. adventní neděle

VSTUPNÍ ANTIFONA Flp 4,4.5

Radujte se stále v Pánu, opakují: Radujte se! Pán je blízko.

Uvedení do bohoslužby A

Stává se v našem životě, že se cítíme bezradní, bezmocní, nemůžeme dál: „Tady by pomohl jen zázrak,“ říkáme si. A když z toho nakonec vyjdeme, někdy si uvědomíme, že Boží ruka byla opravdu s námi. Ne křiklavým kouzelnickým zásahem, ale nenápadně, tiše a účinně. Naše víra se od té doby opírá o osobní zkušenost. Můžeme pak říci: „Já to mám zkušené, já už jsem Boží pomoc zažil.“ Dnešní slovo Boží v nás chce upevnit víru v Boha, který pomáhá, i když to nepozorný člověk nevidí. Vyznejme svou malověrnost a odřekněme se jí.

Nebo:

Středem liturgie adventních nedělí je oddané a radostné očekávání Kristova příchodu. Jde o disponování srdce, změnu postojů a o vytváření prostoru pro Boží lásku. Do této doby zaznívají při bohoslužbě prorocká slova Izaiáše a čtou se úryvky evangelia, které hovoří o Janu Křtiteli. Prorok Izaiáš a Kristův předchůdce svatý Jan Křtitel jsou považováni za nejvlastnější adventní kazatele. Přichází otázka, zda v nás mají vnímavé a pozorné posluchače. Je jejich slovo o přípravě na Kristův příchod i jeho chápání totožné s našimi představami a programem, nebo se liší? Pokud by našemu programu a snažení neodpovídalo, pak se ptejte, zda vůbec na Krista čekáme.

Uvedení do bohoslužby B

Dnes máme neděli radosti. Mešní roucho může mít barvu růžových červánků. Boží Slovo chce v nás oživit radostné povědomí, že Boží zaslíbení se netýkají jen daleké budoucnosti, ale už i přítomné chvíle. Kdo přijme Krista do svého života, ten už teď udělá radostnou zkušenost s Pánem zde, uprostřed nás. K tomuto zážitku nás povede i křesťanská oslava vánoc. Přivítejte tedy dnes Pána, který už přichází, s pokornou láskou.

Nebo:

Adventní doba, kterou prožíváme, je sice jednotná, ale je možné ji rozdělit na dvě části. První část je více naplněna myšlenkou na druhý příchod Páně, druhá směřuje k oslavě jeho Narození a začíná 17. prosince. Nutno však říci, že pojícím motivem je zde naděje. Také ta je v adventu zaměřena dvojím směrem. Třebaže texty Izaiášova proroctví, které se teď skoro denně čtou, byly napsány ve zcela jiné situaci než je situace dnešní a příchodem Vykupitele byly v podstatě naplněny, svůj smysl však neztratily ani potom. Promlouvají přece i k nám, křesťanům, a upevňují také naši naději. Prorokova slova jakoby přesahují svůj dílčí prvotní cíl, kterým byla doba Mesiáše, a když ta se naplnila, směřují do věčnosti. Ten, kterého Izaiáš předpovídal, opět přijde. Nebude už dítětem,

bude Vykupitelem, který přijde v moci a síle. Izaiáš, nazývaný evangelistou Starého zákona, se stává zvěstovatelem setkání, které čeká věřícího na věčnosti.

Uvedení do bohoslužby C

Kdosi se ptal kněze: „Budou se letos slavit vánoční svátky?“ Kněz se podivil: „Jak se můžete takhle ptát? Copak nevidíte ty přípravy? Výklady, obchody, návaly? Vánoce budou!“ „Já vím,“ mávl rukou ten člověk „ale právě proto se ptám, zda budou také vánoční svátky, svátky víry, naděje a lásky, zda ty budou?“ Bratři a sestry, položme si tu otázku každý sám sobě: Budou letos pro mne, pro mou rodinu, vánoce svátky víry, naděje a lásky? Co pro to dělám?

Nebo:

Třetí adventní neděli liturgie zahajuje výzvou: Radujte se! Jsme vyzýváni k radosti. Důvodem pro ni je prosté oznámení: Pán je blízko. O této neděli se znovu setkáváme s postavou svatého Jana Křtitele, který dává různým skupinám lidí návod i radu, jak mají žít, a pozornost od sebe odvádí na přicházejícího Vykupitele. Janovo slovo nezní příliš líbivě a jeho postoj, který se zřiká sebe a ukazuje na druhého, Krista, tolik neláká. Přináší však opravdovou radost tomu, kdo jej přijme za svůj: totiž blízkost Pána.

Neříká se Sláva na výsostech Bohu

VSTUPNÍ MODLITBA

Všemohoucí Bože, očekáváme s vírou slavnost narození tvého Syna a prosíme tě: dej nám svou milost, abychom se mohli radovat z naší spásy a vděčně tě chválit. Skrze tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána, neboť on s tebou v jednotě Ducha svatého žije a kraluje po všechny věky věků. - Amen.

Cyklus A:

Uvedení do 1. čtení

První čtení je jako krásná báseň v próze. Prorok Izaiáš chce povzbudit všechny bázlivé: Bůh může dát rozkvést i poušti, Bůh může dát zdraví nemocnému. Spolehni se s důvěrou na toho, který vše může obrátit k dobrému.

Nebo:

Neznámý autor ze 6. st. př. Kr. opěvuje radostný návrat Izraele z babylonského zajetí. Boží přítomnost způsobí, že suchá poušť se promění v plodnou rovinu Šaronu či v zelenající se Libanon okrášlený mohutnými cedry. To jsou obrazy ještě nádhernější proměny člověka. Malátným Izraelcům ve vyhnanství zní poselství spásy: „Váš Bůh je tady, aby vás zachránil!“ Boží spása promění člověka a odstraní veškeré tělesné neduhy: toto vnější uzdravení je pak projevem ještě hlubšího vnitřního osvobození. Takto osvobozený člověk může kráčet na Sión, místo Boží přítomnosti.

1. ČTENÍ Iz 35,1-6a.10 *Bůh sám přijde a spasí nás.*

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Zaraduje se vyprahlá step,
zajásá a vykvete poušť.
Bujně vykvete,
zajásá, zaplesá, zavýská.
Bude obdařena nádherou Libanonu,
krásou Karmelu a Šaronu.
Můj národ uvidí slávu Hospodina,
vznešenost našeho Boha.
Posilněte skleslé ruce,
ochablá kolena upevněte!
Malomyslným řekněte:
„Vzmužte se, nebojte se!
Hle, Bůh váš přináší odvetu, odplatu božskou!
On sám přijde a spasí vás!“
Tehdy se otevřou oči slepých,
odemknou se uši hluchých.
Tu poskočí chromý jak jelen
a zaplesá jazyk němého.
Vrátí se ti, které vykoupil Hospodin,
s jáсотem přijdou na Sión,
věčné veselí bude jim věčtit hlavy,
dojdou radosti a veselí,
prchne starost a vzdychání.

Slyšeli jsme slovo Boží.

Žl 146,6c-7.8-9a.9bc-10 Odp.: srv. Iz 35,4

Odp.: Přijď, Pane, a spas nás! Nebo: Aleluja.

Hospodin zachovává věrnost navěky, - zjednává právo utlačeným, - dává chléb lačným. - Hospodin vysvobozuje vězně.

Odp.

Hospodin otvírá oči slepým, - Hospodin napřimuje sklíčené, - Hospodin miluje spravedlivé, - Hospodin chrání přistěhovalce.

Odp.

Hospodin podporuje sirotka a vdovu, - ale mate cestu bezbožníků. - Hospodin bude vládnout na věky, - tvůj Bůh, Sióne, po všechna pokolení.

Odp.

Uvedení do 2. čtení

Druhé čtení jakoby navazovalo na myšlenku prvního, ale ve věcném, realistickém tónu svatého Jakuba. Ano, Bůh pomáhá těm, kdo v něj důvěřují, ale Boží pomoc se neobjevuje hned, divem. Bůh není kouzelník. svatý Jakub srovnává Boží působení s prací rolníka.

Nebo:

Uvedené výzvy k trpělivosti jsou v Jakobově listu zasazeny do oddílu o nespravedlnosti a utiskování se strany bohatých. Autor pobízí k trpělivému očekávání blízkého příchodu Pána, kterému přísluší spravedlivý soud. Tato trpělivost je pak názorně ukázána na příkladu rolníka, který vytrvale očekává podzimní déšť, aby mohl rozsévat. Avšak teprve po jarním dešti může sklídit úrodu. S podobnou trpělivostí mají věřící očekávat Pánův příchod a posilnit srdce, aby nezemdleli pod tlakem vnějšího soužení.

2. ČTENÍ *Jak 5,7-10 Posilněte své srdce, neboť příchod Páně je blízko.*

Čtení z listu svatého apoštola Jakuba.

Bratři a sestry, vydržte všechno trpělivě až do té doby, kdy přijde Pán. Podívejte se na rolníka, jak čeká na drahocennou úrodu! Čeká na ni trpělivě, až přijde podzimní a jarní déšť. Vydržte i vy trpělivě a posilněte své srdce, neboť příchod Páně je blízko.

Nestýskejte si, bratři a sestry, jeden na druhého, abyste nebyli souzeni. Hle, soudce už stojí přede dveřmi! Vezměte si, bratři a sestry, za vzor v utrpení a trpělivosti proroky, kteří mluvili jménem Páně.

Slyšeli jsme slovo Boží.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM *Srov. Iz 61,1*

Aleluja. Duch Páně je nade mnou, -
poslal mě, abych přinesl chudým radostnou zvěst. Aleluja.

Uvedení do 3. čtení

Evangelium vypravuje o poselství, které svatý Jan Křtitel poslal za Pánem Ježíšem: Jsi-li Mesiáš, tak proč netrestáš hříšníky, nehubíš darebáky, proč nezačínáš ve světě s čístkou? A poslouvejme, jak překvapivá a krásná je Ježíšova odpověď: Boží síla neničí, ale hojí a zachraňuje.

Nebo:

Je pozoruhodné, že svatý Jan Křtitel rozpoznal Ježíše jako toho "přicházejícího" už při jeho křtu, ale nyní je v pochybnostech. Proč? Představoval si totiž přísného soudce, který provede ráznou očistu ohněm. Ježíšova činnost však vypadala jinak. Ježíš chce proto korigovat jeho nesprávnou představu, a proto předává jeho učedníkům zvěst o mesiánských

znameních naplňujících starozákonní přísliby. Přitom samotní Janovi učedníci mají nejprve slyšet a vidět, aby pak mohli vystupovat jako opravdoví svědkové.

EVANGELIUM Mt 11,2-11 *Ty jsi ten, který má přijít, anebo máme čekat jiného?*

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Jan Křtitel slyšel ve vězení o Kristových činech. Poslal tedy k němu své učedníky s dotazem: „Ty jsi ten, který má přijít, anebo máme čekat jiného?“ Ježíš jim odpověděl: „Jděte a oznamte Janovi, co slyšíte a vidíte: slepí vidí, chromí chodí, malomocní jsou očišťováni, hluší slyší, mrtví vstávají, chudým se hlásá radostná zvěst. A blahoslavený, kdo se nade mnou nepohorší.“

Když odcházeli, začal Ježíš mluvit k zástupům o Janovi: „Co jste vyšli na poušť vidět? Snad rákos, zmítaný větrem? Nebo co jste vyšli vidět? Člověka oblečeného do jemných šatů? Ti, kdo nosí jemné šaty, jsou přece v královských palácích. Co jste tedy vyšli vidět? Proroka? Ano, říkám vám, víc než proroka. To je ten, o němž je psáno: ‚Já posílám svého posla před tvou tvář, aby připravil cestu před tebou.‘ Amen, pravím vám: Mezi těmi, kdo se narodili ze ženy, nepovstal nikdo větší než Jan Křtitel. Ale i ten nejmenší v nebeském království je větší než on.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

JSME NA SPRÁVNÉ CESTĚ

Dnes je v popředí biblického čtení zase postava svatého Jana Křtitele. Ne jako kazatel, který hřímá světu do uší na kazatelně pouště, ne jako mocný předchůdce Páně, ne jako muž neochvějné víry. Svatý Jan Křtitel je dnes bezmocný vězeň, umlčený zdmi kriminálu, znejistěný, pochybující o samém Ježíši - Mesiáši: „Jsi ty ten, který má přijít, nebo máme čekat na jiného?“ Ve vězení je ticho, nic se tam neděje. Před časem Jan s pevnou vírou ukazoval na Ježíše: „On musí růst!“ A teď se mu zdá, že Ježíš neroste, není dost aktivní, dost výbojný, věc Božího království nepokračuje!

Většina z nás jistě cítí, že i nám nejsou podobné otázky a podobné nejistoty cizí. My starší jsme vyrostli v pevném křesťanském světě. Vše v našem dětství se jevílo jasné. Nebylo problémů víry, nebylo otázek, zda Kristus a jeho učení je to pravé pro lidstvo. V dnešním světě je mnoho mesiášů, kteří nabízejí světu spásu podle svého receptu. Je mnoho proroků, kteří ukazují na jiného spasitele než na Ježíše.

Slyšíme, jak rok od roku nabývají ve světě početní převahu nekřesťanská náboženství. Ne nějakými misiemi, ale populační explozí. V mimoevropských zemích se rodí nejvíce dětí. Jsou lidé, kterým se zdá, že buddhistická meditace je

to pravé. Jsou Evropané, kteří věří, že praví mesiáš je Mohamed. Ježíš byl jen Mohamedův předchůdce, jako svatý Jan Křtitel byl předchůdce Ježíšův. Obrovské mešity se staví v Paříži, v Londýně, ve Vídni, v Římě i jinde. A mezi křesťany samotnými? Nejagilnější a nejživější jsou příslušníci sekt, které se množí jako houby po dešti a mají jen jedno společné: odmítání a zavrhování Kristovy Církve.

A my, i když se tomu všemu bráníme, i když si říkáme: já vím své, přece nás to zneklidňuje a mate. Proč Boží království ustupuje, místo aby rostlo? Kde vůbec je to Boží království? Co dělá náš Mesiáš Ježíš? A to už jsou ty dnešní janovské otázky: Jsi ty ten, který má přijít a zachránit nás? Kde jsi? Ježíš nám odpovídá totéž, co Janovi. Je proto důležité, životně důležité, abychom dnes slova evangelia, slova Ježíšovy odpovědi, uslyšeli srdcem, uslyšeli jasnozřivě, abychom je přímo uviděli: „Jděte a řekněte Janovi, co jste viděli: Slepí vidí. Ti, co dřepěli na místě jako chromí, ti se nyní hýbou. Málo mocní nabírají mocnou sílu. Hluší slyší a chápou. Mrtví vstávají ze své mrtvolné pasivity.“

Rozumíte té odpovědi? Otázka po Božím království není slovo do diskuse, ta se nevyřeší debatováním, náboženskými spory, to není věc mudrování. Boží království se musí žít. Boží království je věc činu, jednání a chování lidí. Děti Božího království o pravdě nedebatují, oni jdou a konají ji. O lásce nemudrují, ale v lásce žijí. Jdou za láskou, bratrstvím a smířením. Tak to platilo v minulosti, tak to platí i dnes. V Indii, kde ztroskotaly celé generace misionářů a kazatelů, kteří marně a bezvýsledně Krista kázali, tam vyrostla za pár let desetitisícová rodina křesťanů v rukách Matky Terezy, která nekázala. Ona nekázala ústy, ale šla a láskyplně se ujímala těch, které společnost vyloučila.

A nejen v Indii, všude to platí: Ne ten šíří Boží království, kdo o křesťanství diskutuje, ale ten, kdo jedná, jak jednal Ježíš. Současný myslitel převedl Ježíšovu odpověď Janu Křtiteli do moderní modlitby takhle:

Pane Ježíši, ty jsi jinačí. Ty jednáš jinak, než my běžní lidé!

Ty ses ujal cizoložnice, když ji všichni zavrhovali.

Tys šel na návštěvu k celníkovi, když se všichni od něj odvraceli.

Tys k sobě volal děti, když je všichni dospělí od sebe odháněli.

Tys zval Pavla k následování, když se ho všichni báli.

Tys utíkal před slávou, když tě všichni chtěli udělat králem.

Tys miloval chudé, když ve světě platil jen majetek.

Tys uzdravoval nemocné, když je všichni od sebe vyháněli.

Tys mlčel, když všichni na tebe křičeli.

Tys na sebe vzal vinu, když si všichni s Pilátem myli ruce.

Ty jsi vstal z mrtvých, když všichni usoudili, že je s tebou konec.

Pane Ježíši, ty jsi jinačí! Děkuji ti za to.

A také už chápu: i mne voláš, abych byl také jinačí!

TRPĚLIVOST

„Co jste vyšli na poušť vidět? Snad rákos zmítaný větrem?“ volá Pán Ježíš v evangeliu. A my, drazí bratři a sestry, jsme si v duchu jistě odpověděli: „Ne. Svátý Jan Křtitel je muž pevný, stálý a statečný.“ - „Podívejte se na rolníka,“ volal k nám apoštol Jakub v epištole. „Jak trpělivě čeká na úrodu od zasetí až do žní. Vydržte i vy trpělivě! Až do příchodu Páně!“ - Co je to ta trpělivost? Ctnost čekáren, front na nedostatkové zboží? Ctnost rukou založených v klíně? Umění, jak zabít čas, jak to kdosi nazval? Kdepak! Kdyby rolník nechal ruce založené v klíně od zasetí do žní, moc by toho nesklidil. Trpělivost není ponoření se do snění, ospalá pasivita, ale zcela naopak: Je to umění vydržet při práci, vytrvat při díle, zůstat aktivní od započetí až k uskutečnění, až k dovršení.

Trpělivost je ctnost vytrvalé práce, která se nedá odradit neúspěchem. Teologové říkají, že v plnosti ji mohou mít jen lidé pevně věřící, kteří vědí, že od nich se sice žádá plné pracovní nasazení, ale že výsledek je v Božích rukou, ne v jejich. Dramaticky vyjádřeno je trpělivost pozice středu mezi zoufalstvím a hněvem. Kdo totiž pracuje s pocitem, že vše záleží jen na něm, ten se bude rozčilovat nad vším, co mu překáží a bude mít sklon to násilně odstraňovat; a nebo dá pasivně ruce do klína, když se mu překážky nakupí do nepřehledné výšky. Teprve křesťanská důvěra dokáže trpělivě znovu a znova začínat práci na lepším zítřku. Ani nervózně, ani apaticky, ale s klidem. Pro práci na lepší budoucnosti člověka i lidstva je třeba nutně ctnost trpělivosti.

Povězme si ještě, proč je třeba zdůrazňovat, že trpělivost je ctnost. Ctnost je opak instinktu, toho, co je nám vrozené. Žádná ctnost není vrozená, nelze počítat, že se v člověku automaticky sama projeví. Musí se vypěstovat; natrénovat a nacvičit tak, jako sportovní výkon. A o trpělivosti to platí především. Dítě se rodí netrpělivé, netrpělivý křik je první jeho řeč. Netrpělivost je i vlastnost mládí. Samé vzpoury. Jednou se vzdává pud chtivosti, jindy opanují pole city. A jestliže se to člověk v mládí nenaučí, aby rozumem a vůlí vzbuřené pudy a city ovládal, pak ztrácí rovnováhu, ztrácí trpělivost. Buď zahoří zlostí, nebo se zastudí sebelítostí, rozmrzelostí a náladovostí. Není snad ubožejší člověk než ten, který se neumí ovládat. Co s ním? Vzteklouna nechat vyzuřit či nadělat škod? Nechat citlivky a nerváky, aby otravovali život sobě i jiným kolem sebe?

Bůh nestvořil člověka jako přírodní živel, ale jako osobnost. Trpělivost stojí na sebevládě. Je třeba se tomu od dětství učit. Neukázněné děti jsou protivné a netrpěliví dospělí jsou přímo katastrofální. Nedovedou čekat na zralou lásku, a tak se vrhnou do milostných dobrodružství, která skončí nuceným sňatkem, nechtěnými dětmi, otrávenými životy a rozvratem. Nedovedou trpělivě jet v koloně aut a tak bezhlavě předjíždějí a ohrožují život svůj i druhých. Nedovedou trpělivě počkat, až odezní rodinná hádka, honem se splašeně rozvádějí, a ošidí se o jistotu usmířeného vztahu po překonané krizi. Nedovedou trpělivě čekat na přirozený vývoj a růst svého dítěte. Už už má být prvním ve třídě. Tak je přepínají, že z děcka bude buď celoživotní neurotik s pocitem méněcennosti, nebo celoživotní šplhoun, chorobný ctižádostivec, a to není o nic lepší.

Kde vzít dostatek trpělivosti? Člověk se svatým nebo ctnostným nerodí. Novorozeně je sice nevinné, ale jeho nevinnost spočívá v nevědomosti. Ctnost dospělého je v poznání a svobodném rozhodování. Ctnost se v člověku vyvíjí dobrými návyky pod vedením Ducha svatého. Svatý Pavel vypočítává celou kytici nádherných lidských ctností, které jsou všechny ovocem Ducha svatého v člověku, který se jím dá vést. V listu Galat'anům (4,22) píše: „Ovoce Božího Ducha však je láska, radost, pokoj; trpělivost, laskavost, dobrota; věrnost, tichost a sebeovládání.“ Hned tři spisovatelé křesťanského starověku o trpělivosti napsali celý spis: Tertulian, svatý Cyprián a svatý Augustin. Svatý Augustin to říká podobně jako svatý Pavel. Podle něho je trpělivost úzce spjata s láskou a že se v ní člověk musí vytrvale cvičit, ale také si ji v modlitbě vyprošovat.

Jak se učil trpělivosti velký křesťan a pozdější papež Jan XXIII., svědčí stránky jeho duchovního zápisníku, kam si napsal: „Ježíš trpělivě snášel, když ho označovali za svůdce, nevědomce a blázna. Nikdy neztratil klid a sebevládu, nezačal se s protivníky hádat či prát. Já to chci také tak. Zachovat klid, když mě pomlouvají, když mě přeloží třeba na nejposlednější místo, když překrutí má slova a nedají mi příležitost k obhajobě.“ Na jiném místě píše: „My křesťané můžeme mít plnou důvěru, že se nám vše v životě obrátí k dobrému, jen když se stále učíme žít podle evangelia. To znamená: Když jsme trpěliví, když se snažíme, tam kde můžeme, zlé oplácet dobrým a ostatní necháme jít svou cestou. Zachovat si veselou mysl, dělat dobro, a vrabce nechat štěbetat. Věř, to je ta nejlepší životní filozofie.“ Že to ani papeži Janovi nebylo vždy lehké zůstat trpělivý, o tom svědčí, že si na závěr duchovní obnovy před tím, než se stal papežem, opsal výrok svatého Františka Sáleského: "Chci být jako ten ptáček, co zpívá v trnitém hloží.“ Cvičení trpělivosti v podobě radostného připravování se a vytrvalého putování k vánočnímu setkání v Betlémě, to je vskutku převýborná adventní cesta.

JAN KŘTITEL V ROZPACÍCH

Kdo dnes opravdu pozorně poslouchal čtení evangelia, musel se polekat a žasnout: Co se to děje s Janem Křtitelem, že pochybuje o Pánu Ježíši? Přece on první v něm poznal Vykupitele, vždyť on ho jako hlasatel představoval národu: Hle - to je ten Beránek Boží... A teď je Jan na rozpacích: „Jsi ten, který má přijít - nebo máme čekat jiného?“ Veřejné mínění v celém Izraeli se shodovalo v jednom: Svět je špatný, poměry jsou zlé a neudržitelné. Takhle to dál nejde. Musí se přece něco stát. Jen co přijde Mesiáš, ten udělá pořádek. Co a jak se musí změnit, o tom bylo dvojí mínění. Jedni si mysleli: bude to nový bojovný David - vůdce revoluce, král věřících. Druzí tvrdili: bude to nový prorok, snad Eliáš - zatratí hříšníky, spálí je ohněm, bude všechny hrozně soudit. A bude poustevničit jako Jan.

Co z toho splnil Pán Ježíš? Nechal se nazývat Davidův Syn, ale nechtěl změnit svět revolucí - válčit nechtěl. Nechal se nazývat prorokem, novým Eliášem, ale hříšníky neproklínal, nezatracoval - odpouštěl jim. Nežil jako poustevník - jedl a pil jako normální lidé. Nenabádal lidi k útěku ze světa na poušť. Co to tedy Pán Ježíš hlásal? Něco docela nového, co tu v lidských dějinách ještě nebylo. Zcela nový recept na změnu poměrů, na zlepšení špatného světa. Tehdy novou a radostnou zvěst vyjádřil slovy: „Lidé, nepachtěte se zbytečně s plány na revoluce, na změnu špatných poměrů. Neničte si nervy rozčilováním se nad poměry. To vše nevede k ničemu. Lidé, změňte k lepšímu každý sám sebe!“

„Změňte své smýšlení!“ - to je jádro učení Ježíše Krista: Říká nám: „Děti, přestaňte si stěžovat na rodiče, že mají chyby, vždyť vy je máte také. Rodiče, přestaňte hubovat na děti, že mají chyby, vždyť vy je máte také. Dělníci, přestaňte hubovat na mistry. Vedoucí, přestaňte láteřit na zaměstnance. Stěžování si na druhé nevede k ničemu. Druhého nezměníš. Jediné, co změnit můžeš, to jsi ty sám. Nad sebou máš moc. Změň tedy sebe a svět bude hned o něco lepší. Hledej chyby především na sobě!“

Prátelé, blíží se vánoce. Ježíš se narodil jako chudé dítě. Změňme se tedy aspoň v tomhle. Nedělejme aspoň my, křesťané, z vánoc záležitost kšeftu a obchodu. Nenechte se ohloupit hlučící reklamou. Změňte své smýšlení tak, aby vaše vánoční dárky byly projevem lásky a ne měřítkem, jak plná je peněženka. Řekněte sami: je křesťanem, vyznavačem chudého Ježíše, chlapec, který doma vyhrožuje: Jestliže nedostanu to, co chci, budu celé svátky protivný a zlý? Je křesťanem mládenec, když jeho děvče musí trnout starostí: Stačí mu jako dárek ta šála, nebude se mu zdát, že jsem ho odbyla lacino? Je křesťankou dívka, která, ač si sama ještě nevydělává, vysává svými nároky celou rodinu: „V tom starém kabátě se přece už nemohu ukázat na ulici, je staromódní - letos se nosí jiný!“

Zastavte ten kolotoč! Neruinujte sebe i druhé nákladnými dárky: chtějte a dávejte maličkosti, symbol čehosi velikého: Místo peněz si darujte lásku, dobré zacházení: Tam je Boží království, kde slepí vidí, hluchí slyší, chromí poskakují jako jelen. Kdo byl chromý, když měl pro něco zaskočit, posloužit, udělat, ať je poskočí jak jelen. Kdo byl jako slepý, aby neviděl, že bližní potřebují pomoci, ať prohlédne. Kdo byl hluchý, když jej o něco žádali, ať slyší a pomůže! Změňme své smýšlení i jednání, staňme se lepšími. To bude ten nejčinnější dárek druhým, tak se v nás začne naplňovat Boží království.

Říká se vyznání víry.

Přímluvy

Náš Bůh ví, jací jsme: ochotně bychom změnili celý svět. Přísně žádáme, aby se změnili a polepšili druzí, ale sebe sama změnit, to je nám zatěžko. Proto tě prosíme:

Dej, aby stále noví mladí křesťané odpovídali na tvé volání ke kněžskému a řeholnímu životu.

Pomoz nám, abychom se snažili být přísní na sebe a laskaví ke druhým.

Dej, ať netoužíme po nákladných dárkách; ať ceníme víc lásku než peníze.

Smiluj se nad dětmi, které v zemích, kde se bojuje, trpí hladem, bídou a nemocemi.

Dej nám radost z poctivé práce.

Obměkči zatvrzelá srdce a naplň je láskou a odpuštěním.

Pošli dobré lidi k osamělým a opuštěným.

Pane Ježíši, my tě nikdo neznáme, jak vlastně jako člověk vypadáš. Ale přece dobře víme, v čem a jak se ti máme podobat. Dej nám chuť a radost, abychom se ti podobali svým chováním, jenž žiješ a kraluješ na věky věků. – Amen.

Nebo:

Mnozí lidé čekají lepší budoucnost: pomoc ve svých starostech a vysvobození od utrpení a nouze. Za ně a za celý svět se teď modleme a volejme:

Za vytrvalost, odvahu a jednotu všech křesťanů.

Za ty, kdo nesdílejí naši víru.

Za všechny, kdo touží po spravedlnosti, míru a bezpečí na zemi.

Za zachování přírody a všeho života na naší planetě.

Za osamocené lidi, kteří čekají na lidskou blízkost.

Za nejpotřebnější, za ty, jejichž nouze si nikdo nevšímá.

Za nemocné a za všechny, kdo žijí ve strachu a bolestech a touží po uzdravení.

Za ty, kdo trpí nejistotou a těžkými pochybnostmi.

Za ty, kdo jsou zatíženi vinou, a za všechny, kdo jsou vnitřně zlomeni.

Za ty, kterým schází štěstí, láska a vnitřní pokoj.

Za ty, kterým nic nechybí a netouží po spáse.

Prosme každý sám za sebe, aby nás Pán nenechal podlehnout našim starostem.

Pane, zachovej svou věrnost, přijď a zachraň nás. Tobě buď chvála po všechnen čas a na věky věků. - Amen.

Cyklus B:

Uvedení do 1. čtení

Pěkně se dnes poslouchá radostný hlas proroka: Člověče, raduj se, Bůh přichází, aby ovázal tvé rány. Vyplatí se jít mu vstříc.

Nebo:

Následující čtení je skutečným evangeliem: ohlašuje totiž radostné poselství pro chudé, uzdravení pro zraněné, osvobození pro spoutané. Nastává milostivé léto Páně, které se v Izraeli slavilo každých 50 let a sloužilo k obnově života. V tomto jubilejním roce se propouštěli otroci a lidé žili z toho, co se samo urodilo jako znamení Boží milosti. Avšak milostivé léto hlásané prorokem v neútěšné a těžké době po exilu převyšuje tyto běžné představy. Bůh chce proměnit svůj lid nejen po vnější stránce, ale především po té vnitřní. Chce navázat se svým lidem vztah lásky podobný vztahu mezi ženichem a nevěstou, proto Izrael dostává svatební šat a ozdobné šperky na znamení Boží spravedlnosti, to jest spásy.

1. ČTENÍ Iz 61,1-2a.10-11 *Radostí já sám v Hospodinu.*

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Duch Páně, duch Hospodinův je nade mnou,
protože mě Hospodin pomazal,
poslal mě zvěstovat radostnou zprávu pokorným,
obvázat ty, jimž puká srdce,
oznámit zajatým propuštění,
svobodu uvězněným,
hlásat Hospodinovo milostivé léto.
Radostí budu jásat v Hospodinu,
má duše plesá v mém Bohu,
neboť mi oblékl v roucho spásy,
oděl mě šatem spravedlnosti
jako ženicha okrášleného věncem,
jako nevěstu ozdobenou šperky.
Jako země rodí rostlinstvo,
jako zahrada dává vzejít setbě,
tak Pán, Hospodin, dá vyrašit spravedlnosti
a slávě před všemi národy.

Slyšeli jsme slovo Boží.

Lk 1,46-48a.48b-50.53-54 Odp.: Iz 61,10b

Odp.: Můj duch já sám v mém Bohu!

Velebí - má duše Hospodina - a můj duch jásá v Bohu, mém spasiteli, - neboť shlédli na svou nepatrnou služebnici. - Od této chvíle mě budou blahoslavít - všechna pokolení,

Odp.

že mi učinil veliké věci ten, který je mocný. - Jeho jméno je svaté - a jeho milosrdenství trvá od pokolení do pokolení - k těm, kdo se ho bojí.

Odp.

Hladové nasýtil dobrými věcmi - a bohaté propustil s prázdnou. - Ujal se svého služebníka Izraele, - pamatoval na své milosrdenství.

Odp.

Uvedení do 2. čtení

Svatý apoštol Pavel projevuje v dnešním čtení starost, abychom v sobě neuhaslili světlo Božího Ducha. Dobře poslouchajme, co radí dělat a co nedělat.

Nebo:

Přijetí evangelia vede k novému životnímu stylu, který má v každodenním životě zcela konkrétní rysy: radost, ustavičnou modlitbu, vděčnost, růst Božího života a hledání skutečných hodnot. Radost, ustavičná modlitba a vděčnost vyplývají z jistoty, že Bůh je věrný. Tento věrný Bůh se v životě věřících projevuje také jako živý oheň, který neustále proměňuje. Tentýž Bůh skrze různé lidi promlouvá prorockým způsobem, to jest do konkrétních životních situací. Křesťan má vše zkoumat a přidržet se jen těch skutečně Božích životodárných podnětů. Takto Bůh posvěcuje den ze dne celý život křesťana až k setkání s Kristem tváří v tvář.

2. ČTENÍ 1 Sol 5,16-24 *At' si uchováte ducha neporušeného a duši i tělo neposkvrněné pro příchod našeho Pána.*

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Soluňanům.

Bratři a sestry!

Stále se radujte. Bez přestání se modlete. Ve všech životních podmínkách děkujte Bohu. Tak to Bůh pro vás chce v Kristu Ježíši.

Nezhášejte oheň Ducha, nepodceňujte dar promlouvání z vnuknutí, ale všecko zkoumejte, a co je dobré, toho se držte. Varujte se zla, ať se objevuje pod jakoukoli tvářností.

Sám Bůh pokoje kéž vás dokonale posvětit. At' si uchováte ducha neporušeného a duši i tělo neposkvrněné pro příchod našeho Pána Ježíše Krista. Věrný je ten, který vás povolává, a on to také splní.

Slyšeli jsme slovo Boží.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM Srov. Iz 61,1

Aleluja. Duch Páně je nade mnou, - poslal mě, abych přinesl chudým radostnou zvěst. Aleluja.

Uvedení do 3. čtení

Starozákonní kněží se chtějí se svatým Janem Křtitelem hádat o rituální omývání, tak oni rozumějí jeho křtu. Jan jejich arogantní výslech přechází a obrací jejich i naši pozornost k tomu, co je jedině důležité: abychom nepřehlédli toho, který již stojí mezi námi.

Nebo:

Následující verše jsou součástí prologu Janova evangelia, které nám hymnickým jazykem představují Boží Slovo nejprve nevtělené a pak vtělené v Ježíši Kristu. Úvodní verše hovoří o svědectví svatého Jana Křtitele o nevtěleném Slově, které se projevuje ve světě už před svým vtělením. Smyslem tohoto svědectví je potvrdit přítomnost a vítězství světla nad temnotou, aby všichni uvěřili. Svatý Jan Křtitel také při výslechu před kněžími a levity odkazuje na toto Slovo: popírá, že by byl Kristem, nebo tím prorokem, který měl předcházet Mesiáše. Jan Křtitel dokonce odmítá i označení za Eliáše, aby tak zůstal pouhým hlasem, který poukazuje na toto Slovo.

EVANGELIUM Jan 1,6-8.19-28 *Mezi vámi stojí ten, koho vy neznáte.*

Slova svatého evangelia podle Jana.

Byl člověk poslaný od Boha, jmenoval se Jan. Přišel jako svědek, aby svědčil o světle, aby všichni uvěřili skrze něho. On sám nebyl tím světlem, měl jen svědčit o tom světle.

Toto je Janovo svědectví, když k němu židé z Jeruzaléma poslali kněze a levity, aby se ho otázali: „Kdo jsi?“ Vyznal to a nezapřel. Vyznal: „Já nejsem Mesiáš.“

Zeptali se ho: „Co tedy jsi? Eliáš?“

Řekl: „Nejsem.“

„Jsi ten Prorok?“

Odpověděl: „Ne.“

Řekli mu tedy: „Kdo jsi? Ať můžeme dát odpověď těm, kdo nás poslali. Co říkáš sám o sobě?“

Řekl: „Já jsem hlas volajícího na poušti: ‘Vyrovnejte cesty Pánu’, jak řekl prorok Izaiáš.“

Ti poslaní byli z farizeů. Zeptali se ho: „Proč tedy křtíš, když nejsi ani Mesiáš, ani Eliáš, ani ten Prorok?“

Jan jim odpověděl: „Já křtím vodou. Mezi vámi stojí ten, koho vy neznáte; ten, který má přijít po mně; jemu nejsem hoden rozvázat řemínek u opánek.“

To se stalo v Betánii na druhé straně Jordánu, kde Jan křtil.

Slyšeli jsme slovo Boží.

CO SOUDÍ LIDÉ O KRISTU

Slyšeli jsme dnes z evangelia podle svatého Jana o svatém Janu Křtiteli, velkém hlasateli pokání, který byl poslán od Boha jako ten, kdo má svědčit o Kristu, aby všichni uvěřili v něho. Jan měl za úkol vést lidi k Pánu Ježíši. Židé z Jeruzaléma k němu poslali kněze a levity, aby se ho otázali: „Kdo jsi?“ On jasně vyznal: „Já nejsem Mesiáš.“ Sám o sobě říká, že je pouze hlas volající na poušti: „Vyrovnejte cesty Pánu!“ S pokorou doznává: „Já křtím vodou. Avšak mezi vámi stojí ten, koho vy neznáte; ten, který má přijít po mně; jemu nejsem hoden rozvázat řemínek u opánek.“ Pro svatého Jana Křtitele byl tedy Pán Ježíš větší než on sám, i když Ježíš pro židovskou veleradu zůstal až do konce velkou neznámou. Jan Křtitel žil skutečně tak, jak člověk žít má, aby se mohl po smrti dostat do nebe. Pán Ježíš o něm později řekl, že se nenarodil člověk tak dokonalý, jako právě Jan Křtitel. Jistě tedy konal dobré a nedělal nic zlého, vždyť kázal a konal pokání, které sám vlastně ani nepotřeboval. Ale to ještě nestačilo. Jan podle sdělení dnešního evangelia plnil zvláštní úkol, který mu byl svěřen od Boha, měl totiž určité poslání a tomu byl také bezpodmínečně věrný. Pro Jana Křtitele je Ježíš Pánem, slíbeným Mesiášem, kterého vyvolený národ i celé lidstvo věky očekávalo.

Kým je Pán Ježíš pro dnešní lidi, a vůbec pro nás tady dnes? Co soudí lidé o Kristu? To je rozhodující otázka pro každého člověka žijícího na této zemi v kterékoli době či místě po té, co Spasitel přišel, aby všechny lidi vykoupil. Zvláště bychom si na ni měli odpovědět my křesťané. Sám Pán Ježíš řekl o sobě, že je kámen úrazu, který rozdělí lidstvo. A skutečně: Kristova osobnost se stala předmětem diskuzí, sporů, předmětem lásky i nenávisti. Pořádají se různé ankety veřejného mínění a to i o Kristu. Jaké jsou v tomto případě odpovědi? Poslyšte, co jeden francouzský komik odpověděl na tuto otázku: „Ježíš byl pro mne zářným druhem mého mládí, mého dospívání a nyní je a zůstane zářným druhem v mé rodině i v mém povolání. Jsem rád, že to mohu vyznat veřejně.“ Avšak ne všichni jsou stejného nebo podobného mínění. Naše doba často znehodnocuje správné názory, o pravdě pochybuje, nebo je lhostejná k duchovním hodnotám. Toto se odráží i v postoji ke Kristu. Pro jedny byl Kristus idealista, který se zapletl do sporů s mocnými tohoto světa a svůj boj prohrál. Nač si tím dnes lámat hlavu! Jiní Krista i trochu poznali a je jim sympatický. Podle nich byl to sociální reformátor, osvobozenec, vůdce náboženský genius, ale pouze byl jen tímto. Někteří zaujatí lidé, kteří jsou zásadně proti křesťanům a křesťanství, dokonce považují Krista za mýtickou postavu a jeho nauku za směs různých pohanských nauk. Ti raději obyčejně tvrdí, že Kristus vůbec ani nežil. Prý nejsou o jeho existenci věrohodné důkazy. Podle jiných křesťanství vzniklo jako jakýsi odvar Kumránských nauk. Je to

trochu divné tvrzení, když křesťanství tu již trvá 2.000 let a neustále se rozvíjí. Žádný mýtus přece tak dlouho při životě nevydržel!

Pokřtění lidé, kteří jsou lhostejní k své příslušnosti ke Kristově Církvi, uznají, že Kristus byl ideální člověk, snad možná i Bůh, ale „Já se o to nezajímám, nejsem přece žádný fanatik, ale pohřeb chci mít určitě křesťanský!“ Avšak pro nás opravdu věřící je Kristus nejen člověk, ale vskutku i Boží Syn, vyslanec nebeského Otce a náš Pán, věky očekávaný Mesiáš. Katechismus říká: Ježíš Kristus je jednorozený Syn Boha Otce, Bůh a zároveň člověk. On je jím v jedinečném a dokonalém smyslu. Ve chvíli křtu a proměnění Páně na hoře Tábor hlas nebeského Otce označuje Pána Ježíše za svého milovaného Syna. Když se sám Ježíš představuje jako Syn, který zná Otce, tvrdí, že má jedinečný a věčný vztah k Bohu, svému Oci. On je jednorozený Boží Syn, druhá Osoba Nejsvětější Trojice. Je to střed apoštolského kázání: apoštolé viděli jeho slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn. Říkáme jednorozený, protože Ježíš Kristus je jediný a pravý Syn Boha Otce, kdežto my jsme byli z Boží milosti jen přijati za Boží děti při svatém křtu. Říkáme Bůh a zároveň člověk, protože Boží Syn je Bůh od věčnosti, ale v čase vzal na sebe také lidskou přirozenost, totiž lidské tělo a lidskou duši, a tak se stal člověkem. Titul Pán v Bibli obvykle označuje svrchovaného Boha. Ježíš si jej připisuje a zjevuje svou božskou svrchovanost skrze svou moc nad přírodou, nad démony, nad hříchem a především svým zmrtvýchvstáním. První křesťanská vyznání prohlašují, že moc, čest a sláva vzdávaná Bohu Oci patří také Ježíšovi: Bůh mu dal Jméno, nad každé jiné jméno. On je Pánem světa a dějin, jediný, jemuž má člověk zcela podříditi svou osobní svobodu.

Ježíš Kristus dokázal své božství svým životem, svým učením, svými zázraky a proroctvími, která se již splnila. On mohl říci i nepřítelům: „Kdo z vás bude mne vinit ze hříchu?“ Učení Pána Ježíše je nejvyšší dokonalé a on sám o sobě častěji řekl, že je Boží Syn. Pod přísahou to slavnostně prohlásil u Kaifáše. Zázrak je takový skutek, který může vykonat vlastní mocí toliko Bůh. Pán Ježíš vlastní mocí proměnil vodu ve víno, dvakrát nasýtil tisíce lidí několika chleby; vymítal zlé duchy a utišil bouři na moři; uzdravil pouhým slovem nemocné a křísil mrtvé; sám vstal z mrtvých a vstoupil na nebesa. Proroctví je předpověď takové budoucí věci, kterou může vědět toliko vševědoucí Bůh. Pán Ježíš předpověděl například Jidášovu zradu, Petrovo zapření, své utrpení, smrt, zmrtvýchvstání, nanebevstoupení, seslání Ducha svatého a rozboření Jeruzaléma. Všechny tyto předpovědi se splnily. Proto také můžeme počítat s tím, že se splní to, co předpověděl o konci světa a posledním soudu. I my pokřtění bychom tedy měli patřit k těm, kdo se svatým Petrem vyznávají: „Ty jsi Mesiáš, Syn Boží.“ A týž apoštol později vyznává: „My jsme pro tebe všechno opustili,“ což bohužel my již asi tak sebevědomě opakovat nemůžeme. Mnozí křesťané v současnosti nedovedou vyznávat Krista jako tu nejvyšší hodnotu a dokáží Krista zaprodat za hodnoty pozemské. Pokud však pokládám Pána Ježíše za Božího Syna, musí to být poznat také v mém životě. Pán Ježíš, o kterém svatý

Jan Křtitel prohlásil, že je větší než on, je vskutku Mesiáš, kterého očekávaly věky, je Božím Synem, který nám zjevil svého nebeského Otce, je naším Spasitelem, Mistrem a Pánem. Tento Ježíš se mi musí stát v mém životě vším! Mám se tedy ještě stále čemu učit!

PAVLŮV RECEPT NA PĚKNÝ ŽIVOT

V posledních letech na lidi z plakátů, reklam, z ampliónů a tlampačů jsou křičena různá orientální jména: „Víte, kdo je to Bhagwam Sri?“ „Víte, kdo vám ukáže cestu? Bhagwam Sri!“ „Poslechněte si Bhagwama Sri a najdete radostný život!“ Kdo jsou však ti, co chtějí takto vést Evropu? Učenci, vědci, politici, filosofové, lékaři? Nic takového, ale domorodí šamani z indických pralesů, příslušníci kmene Guru a jiní jim podobní. Takhle to dopadá s dnešní evropskou civilizací. Dřív jezdili misionáři z Evropy do pralesů cizích světadílů, teď jezdí domorodci z pralesů učit Evropany žít. A lidé, unavení politickými šarvátkami, byznysem, psychoanalysou, sexem, skepsí, utíkají z měst do přírody v naději, že tam najdou smysl života. Proč vám tohle dnes tady říkám? Některé naše děti nám utíkají také do džungle. Party mladistvých, kteří utekli z domova či z práce, přepadají, kradou, toulají se, nepracují, příživníci, fetují. Je to týž útěk ze života jako u těch, co táhnou do Indie a do Tibetu. Všechny ty útěky z rodin, z domova a ze společnosti svědčí, že tam není dost lásky, radosti a pohody. Všechny ty útěky jsou naší obžalobou, že nejsme dost křesťany, že nevytváříme kolem sebe křesťanské prostředí a křesťanské ovzduší. Zde jsme u zásadní otázky: Co je úkolem každé generace, nejen té naší? Máme kolem sebe vytvářet křesťanské prostředí. Už svatý apoštol Pavel, jak jsme si dnes četli v listu křesťanům v Soluni, jim i nám načrtával takový program křesťanského života: „Bratři, stále se radujte! Buďte bdělí! Bez přestání se modlete. Ve všech životních podmínkách děkujte Bohu.“ To je křesťanský životní program podle svatého Pavla. Platí to i pro nás?

Co s takovým programem dnes? „Buďte bdělí, neustále se modlete!“ To snad máme méně spát, to snad máme odříkávat Otčenáše od rána do večera? Vy dobře víte, že tak to svatý Pavel nemínil: Bdělost, to je hlídat si pokušení ke zlu, ke zlosti, mrzutosti či nenávisti. Hlídat si každé zlé hnutí v sobě, vše, co narušuje lásku. Stálá modlitba, to je vše, co dělám v lásce a z lásky, to je celý křesťanův život, když se žije pokojně. Je tu otázka do našeho adventního zpytování svědomí: Co zlého musím v sobě překonat já? Čím vyvolávám rozmrzelost druhých, čím já je trápím? A teprve tam, kde se člověk naučí žít pokojně a v lásce, teprve tam začne růst opravdová modlitba, teprve tam můžeš říkat slova modlitby, slova Otčenáše, a to říkání je opravdová modlitba. Kdo v srdci nosí nelásku a hněv, ten se nemodlí, i kdyby říkal sebevíc modliteb, ten jen brebentí slova. A naopak, kdo se učí žít podle Pavlova návodu, kdo se učí žít pokojně a v lásce, u toho je modlitbou celý jeho život, celý životní postoj, tam je křesťanské ovzduší a prostředí. Tam je domov, ze kterého se neutíká ani do

indických džunglí, ani do džunglí našich měst, mezi zlodějčky a povaleče. Přeji vám, aby vám adventní zpytování svědomí letos pomohlo ovzduší vašich domovů pokřesťanit, to jest naplnit pohodou a láskou.

Říká se vyznání víry.

Přímluvy

Svatý Jan Křtitel vydal celému světu i nám každému osobně svědectví, abychom mohli uvěřit v Krista. Společně prosme:

Dej, aby stále noví mladí křesťané odpovídali na tvé volání ke kněžskému a řeholnímu životu.

Za vlády národů, aby skončily závody o moc a nadvládu.

Za vedoucí osobnosti Církve, aby nechtěli panovat, ale službou v lásce a spravedlnosti svědčili o Kristu.

Za pracovníky ve světovém tisku a televizi, aby nerozdmýchávali v lidech nenávisť, ale spíše se snažili probouzet dobré vlastnosti.

Za nás zde přítomné, abychom se dobře připravili na vánoce.

Za staré a nemocné v naší farnosti, aby ti mladší a zdravější jim pomohli setkat se s Ježíšem ve svátosti smíření.

Pane, daruj celé naší farní rodině milost smíření v dobré adventní zpovědi. Daruj nám pravou a hlubokou vánoční radost lidí čistého srdce, skrze Krista, našeho Pána. - Amen.

Cyklus C:

Uvedení do 1. čtení

Starozákonní prorok volá, že pro Izrael nadešel čas radosti. Poslouchejte, v čem vidí prorok důvod k té radosti.

Nebo:

Dnešní první čtení je závěrem knihy proroka Sofoniáše, která hovoří o příchodu Hospodinova dne. Tento den bude dnem očisty pro všechny národy. Hospodin bude tříbit také vzpurný Jeruzalém a zanechá uprostřed něj lid pokorný a chudý, který se bude utíkat k Hospodinovu jménu. Pro tento zbytek Izraele platí výzva, aby se radoval celým srdcem a odložil strach a malomyslnost. Důvodem pro obě tyto výzvy je ujištění: Hospodin, tvůj Bůh, je ti blízko, je uprostřed tebe. On ti nově prokazuje svou lásku.

1. ČTENÍ Sof 3,14-18a *Hospodin plesá nad tebou v radosti.*

Čtení z knihy proroka Sofoniáše.

Jásej, siónská dcero,
zaplesej, Izraeli,
raduj se a vesel celým srdcem,
jeruzalémská dcero!
Zrušil Hospodin tvůj trest,
odstranil tvé nepřátele,
uprostřed tebe je Hospodin králem Izraele,
zla se už neboj!
V onen den bude řečeno Jeruzalému:
„Neboj se, Sióne,
ať neochabují tvé ruce!
Hospodin, tvůj Bůh, je uprostřed tebe,
hrdina, vítěz;
bude nad tebou plesat v radosti,
obnovil k tobě svou lásku,
s veselím nad tebou zajásá
jak za dnů shromáždění.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

Iz 12,2-3.4bcd.5-6 Odp.: 6

**Odp.: Plesejte a jásejte, -
nebot' velikým uprostřed vás je Svatý Izraele.**

Bůh je má spása! - Bez obavy mohu doufat. - Hospodin je má síla a má chvála, - stal se mou spásou. - S radostí budete vážit vodu - z pramenů spásy.

Odp.

Děkujte Hospodinu a vzývejte jeho jméno! - Hlásejte mezi národy jeho díla, - zvěstujte vznešenost jeho jména!

Odp.

Zpívejte Hospodinu, nebot' učinil velkolepé věci, - ať je to známo po celé zemi! - Plesejte a jásejte, obyvatelé Siónu, - nebot' velikým uprostřed vás je Svatý Izraele.

Odp.

Uvedení do 2. čtení

Teď budeme naslouchat, jaké vánoční přípravy nám doporučuje udělat svatý apoštol Pavel.

Nebo:

Svatý apoštol Pavel byl zcela prostoupen a unášen blízkostí Pána. To můžeme jasně vytušit z následujících veršů, v jejichž středu stojí ujištění: Pán je blízko! Jeho blízkost proměňuje celý život křesťana: vyvolává radost, ušlechtilé

a dobrotivé jednání vůči druhým, pokoj ve starostech. Tato blízkost osvobozuje člověka k tomu, aby dokázal odevzdávat Bohu všechny své potřeby v modlitbě. Jistota, že Bůh je blízko a že o nás láskyplně pečuje, dává vytrysknout už předem děkování, i když nejsou ještě vidět plody této modlitby. Boží blízkost obdarovává také pokojem, který je silnější než veškeré znepokojující myšlenky.

2. ČTENÍ Flp 4,4-7 *Pán je blízko.*

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Filipanům.

Bratři a sestry!

Radujte se stále v Pánu, opakují: Radujte se! Vaše ušlechtilost ať je známá všem lidem. Pán je blízko. O nic nemějte starost! Ale ve všem předkládejte Bohu své potřeby v modlitbě a prosbě s děkováním.

Pak Boží pokoj, který převyšuje všechno pomyšlení, uchrání vaše srdce a vaše myšlenky v Kristu Ježíši.

Slyšeli jsme slovo Boží.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM Srov. Iz 61,1

Aleluja. Duch Páně je nade mnou, -
poslal mě, abych přinesl chudým radostnou zvěst. Aleluja.

Uvedení do 3. čtení

I svatý Jan Křtitel nám dnes v evangeliu radí, jak se máme chystat na vánoce, na setkání se svým Vykupitelem.

Nebo:

Svatý Jan Křtitel přísně napomínal nově pokřtěné, aby neměli falešnou jistotu o vlastní spáse na základě pouhého křestního obmytí či původu od Abraháma. Je třeba konkrétních projevů obrácení. Proto lidem ukládá, aby uplatnili lásku jako předstupeň Ježíšova požadavku. Celníkům a vojákům neříká, aby opustili své povolání, ale radí jim, aby jednali spravedlivě a respektovali práva i důstojnost druhých. Především však směřuje pozornost lidí k přicházejícímu Mesiáši, a proto je jeho hlásání označeno jako radostná zvěst. Je to evangelium v zárodku, které dovrší pak sám Ježíš.

EVANGELIUM Lk 3,10-18 *A co máme dělat my?*

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Lidé se ptali Jana Křtitele: „Co máme dělat?“

Odpovídal jim: „Kdo má dvoje šaty, ať se rozdělí s tím, kdo nemá žádné. A kdo má něco k jídlu, ať jedná stejně.“

Přišli také celníci, aby se dali pokřtít, a ptali se ho: „Mistře, co máme dělat?“

On jim odpověděl: „Nevybírejte víc, než je stanoveno.“

I vojáci se ho ptali: „A co máme dělat my?“

Odpověděl jim: „Na nikom se nedopouštějte násilí, nikoho nevydírejte, buďte spokojeni se svým žoldem.“

Lid byl plný očekávání a všichni uvažovali o tom, zdali Jan není Mesiášem. Jan jim všem na to říkal: „Já vás křtím vodou. Přichází však mocnější než já; jemu nejsem hoden ani rozvázat řemínek u opánek. On vás bude křtít Duchem svatým a ohněm. V ruce má lopatu, aby pročistil obilí na svém mlatě a pšenici uložil na sýpce; plevy však bude pálit ohněm neuhasitelným.“

Dával lidu ještě mnoho jiných napomenutí a hlásal mu radostnou zvěst.

Slyšeli jsme slovo Boží.

NEBOJTE SE - RADUJTE SE !

Na fasádě jednoho domu kdysi píchal lidem do očí nastříkaný nápis: „Buďte realisté! Chtějte nemožné!“ A lidé se zastavovali: Co tím chtěl říci ten, kdo to psal? Má to být jen protismyslná hříčka? Nebo je za tím hluboký smysl? Bůh je přece ten, který může všechno. Pro věřícího je tedy celkem realistické, aby žádal, aby si přál i věci lidsky nemožné. Dnešní volání proroka Sofoniáše ten nápis připomíná. Copak prorok po nás nežádá něco nemožného, když nás uprostřed nejisté doby vyzývá: „Zaplesej můj lide, raduj se a vesel celým srdcem! Zla se už neboj!“ Copak o to, byli bychom rádi, kdyby už jednou nastal u nás a ve světě kolem nás klid a pokoj. Kdybychom už konečně večer mohli zapnout zprávy bez obavy, co zlého se zas kde ve světě přihodilo, co zlého se zase děje a co se stříjí u nás a na nás. Zatím však je svět plný podrážděnosti, jakoby všichni chtěli být proti všem. A do této naší situace si prorok i letos zase adventně volá: Vy, kteří jste Boží lid, nebojte se! Vy se nemáte čeho bát! Vy se máte právo radovat!

Je tohle nemožné? Kdepak. Možné to je! Ba víc: Je to jediný možný a správný postoj člověka v takové době, jako je naše. Je to jediný realistický postoj v naší době stálých přerodů a nejistoty. Nenechat se vystrašit. Nenechat se vyděsit, zmalátnět či upadnout do pasivity. Buď, křesťane, realistou: Co dobrého udělat můžeš, to dělej, nezůstaň pasivní. A na co nestačíš, co je nad tvé síly, to přenechej Pánu Bohu. Vždyť Bůh je i dnes uprostřed vás, připomíná prorok. Tak se neboj!

Kdosi si dal práci a prošel celou Bibli, aby spočítal, kolikrát je tam tato Boží výzva člověku: „Nebojte se!“ Dopočítal se čísla 365. Právě tolikrát, kolik je dní v roce. Na každý den je tedy v Bibli zvolání: „Nebojte se!“ Kde člověka opanuje strach, tam je život ubohý. Strach zadusí každé hnutí radosti, pohody a štěstí. Budeme si za pár dnů navzájem přát radostné svátky a veselé vánoce.

Opravdu radostné však budou jen v těch rodinách, v těch lidech, kde bude strach přemožen důvěrou v Boha, v Boha s námi. Vánoční radost bude tam, kde lidé budou realisté, kde přestanou spoléhat na nespolehlivého člověka a začnou důvěřovat prozíratelné ruce Boha Všemohoucího, Boha otcovského. Kdo jste dnes pozorně Boží slovo poslouchali, znáte už návod na radostné vánoce a vůbec na celý život radostný. Ten návod zní: Buďte realisté: žádejte i lidsky nemožné, žádejte, co je možné u Boha.

POCHYBNOSTI VE VÍŘE

Zástupy se dnes v evangeliu bezradně ptají svatého Jana Křtitele: „Co jen máme dělat?“ A Jan jim bez rozpaků dává jasnou odpověď, jak jste to právě slyšeli. Ale přišla chvíle, kdy i tento muž byl bezradný a plný pochybností: „Jsi ten, který má přijít, nebo máme čekat jiného?“ Vidíte, ani ta nejpevnější víra není ušetřena pochybností. Dnes se často mluví přímo o krizi v souvislosti s vírou. V jakém to smyslu se mluví o krizi víry? Jednak je tu jistý počet těch, kdo se mezi věřící vůbec nepřihlásili, když nastala svoboda, kdo víru dál odmítají. Ale v podstatě se moc nestalo. To jen u papírových křesťanů shořel papír. Ale nejen to: i sami věřící uvnitř Církve jsou často zmítáni nejistotami. Staré jistoty padají, po staletích neměnně opakovaná tvrzení se nově zkoumají. Mít pochybnosti, to bylo dříve tak neobvyklé, že se z toho lidé zpovídali jako ze hříchů. Dnes nás uklidňuje, když slyšíme, že nejistoty ve víře nemá leda pes, protože nemyslí, ale u lidí myslících, že je to cesta k hlubšímu poznání pravdy.

Možná jste slyšeli mluvit o krizi víry i v souvislosti se současnými teology. Nedejme se ani tím zneklidňovat. Úkolem teologů je hledat poznání hlouběji a dál, kde ještě nejsou vyšlapané cesty. A kdo hledá nové cesty tam, kde dosud bylo bezcestí, tomu se snadno může stát, že šlápne vedle. Ale čas už rozliší plevy od zrna nových myšlenek. A tak i tato nejistota je nakonec ku prospěchu. Vzpomeňme v této souvislosti třeba jméno dnes už po celém světě známého a slavného teologa a učence Teilharda de Chardina. Celý svůj život byl tento kněz černou ovčí mezi spolubratry: nechtěl se spokojit doslovným opakováním katechismových otázek a odpovědí, chtěl vystihnout pravdy víry řečí, jakou mluví běžně dnešní lidé; chtěl zkoumat náboženské pravdy, jako se zkoumají všechny neznámé věci kolem nás a tak nově prokázat jejich pravdivost, krásu a velikost.

Tím u lidí, kteří neradi přemýšlejí, upadl do podezření, že není dost pravověrný, že je novotář a bludař. Zakázali mu učit, odmítli tisknout jeho knihy, znemožnili mu psát do novin a časopisů. Ale nemohli zamezit, aby se za ním nehrnuli mladí lidé, kteří mu rozuměli. Zasáhli proto brutálně. Přeložili ho do Afriky, pak do Číny; z Evropy ho vykázali. Až po 2. světové válce se vyhanec vrací do New Yorku. Jeho pohřbu se zúčastňuje jen několik lidí. Ale stačil napsat pět knih. Pět knih, do nichž zapsal to, co nesměl učit a říkat. Dnes

je těchto jeho pět knih přeloženo do všech světových jazyků a největší myslitelé současného světa se prohlašují za jeho žáky a pokračovatele.

Bratři a sestry, nebojte se nejistot a pochybností ve víře. Ty nejsou hříšné. Hříšná je lenost člověka, když se nesnaží přijít těm nejistotám na kloub. Nebojte se přemýšlet, zkoumat, mudrovat a hledat. Jen ten, kdo hledá, najde. Stálým hledáním objevujeme v Božím slovu stále nové obsahy. Ano, týž je Kristus včera i dnes i navěky. Ale týž Kristus je stále nový pro každou novou generaci, která jej musí pro sebe nově objevit, aby v něj mohla opravdově uvěřit. Lpěním na starých formách se brzdí život, ubližuje se pravdě. Ovšem, všichni dobře víme, že pravdy víry se měnit nedají, ale formy a způsoby vyjádření se s každou novou generací mění a měnit musí. Staromilství ve víře je stejně nebezpečné, jako bláznivé novátorství. Proto nejen tento předvánoční čas, ale celý náš život je stálým adventem, stále novým hledáním, vyhlížením Pravdy, kterou je Kristus. Radostně se k němu přihlasme vyznáním své víry, pojdme mu vstříc k svátostné hostině, která je předobrazem hostiny věčné v jeho Království pravdy u Otce.

Říká se vyznání víry.

Přímluvy

Ted' se ztišme v modlitbě k našemu nebeskému Otcí:

Bože, dej, ať celá tvá Církev přináší světu radostnou zvěst o tvém království.

Dej, aby stále noví mladí křesťané odpovídali na tvé volání ke kněžskému a řeholnímu životu.

Dej, ať křesťané na celém světě usilují o sociální spravedlnost.

Ved' nás k pravé životní radosti a pomoz, abychom si zachovali smysl pro humor.

Dej, abychom se dovedli dělit se svými bližními o to, co máme.

Uč nás jak žít, abychom nikomu neubližovali a nekřivdili.

Ať si letos dokážeme navzájem darovat pokojné a radostné svátky.

Tobě, Bože, tvému vedení svěřujeme sebe, své přátele i své nepřátele. Milostí svou se dotýkej srdcí všech a ved' nás podle svých plánů k pravé radosti, která potrvá po všechny věky věků. - Amen.

Nebo:

Vládcové a mocní tohoto světa přicházejí a odcházejí. Náš Pán ale přichází jako ten, kdo je silnější než všechny mocnosti dohromady. V jeho jménu svěřme celý svět i své prosby Bohu Otcí a volejme:

Za lidi, kteří se těší na vánoce, zvláště za děti; a také za ty, kterým sváteční radost kazí stres a trápení, pocit osamění nebo strach.

Za ženy a muže, kteří musí o nedělích a svátcích chodit do práce, a za jejich rodiny.

Za politiky a za všechny, kteří usilují o mír, spravedlnost a ochranu všeho stvořeného.

Za všechny lidi, kteří žijí v jakékoli nouzi; prosme za ty, kteří z důvodu chudoby nebo nedostatku pracovních příležitostí opouštějí své domovy, a také za země, ve kterých tito lidé hledají přijetí.

Za nemocné a opuštěné lidi v naší farnosti a za ty, kteří jim pomáhají; prosme také za všechny, kteří jsou závislí na péči ostatních – především za ty, kteří si nemohou dopřát ani to nejnnutnější, co potřebují k důstojnému životu.

Za všechny, kteří věří v Krista a doufají v jeho druhý příchod; a také za ty, kteří ho hledají, a za katechumeny.

Za jednotu křesťanských církví a za pokojné vztahy mezi lidmi, kteří vyznávají různá náboženství.

Bože, tvůj Syn, náš Pán nám přichází vstříc. Naplnění touto adventní nadějí, s radostí i bázní, putujeme životem k tobě a chceme tě chválit nyní i na věky věků. - Amen.

MODLITBA NAD DARY

Bože, kéž ti stále smíme na znamení své oddanosti přinášet oběť, která byla ustanovena, aby v nás tvou mocí dokonala dílo vykoupení. Skrze Krista, našeho Pána. - Amen.

1. ADVENTNÍ PREFACE (před 17.12.)

Dvojí příchod Kristův

V: Pán s vámi.

O: I s tebou.

V: Vzhůru srdce.

O: Máme je u Pána.

V: Vzdávejme díky Bohu, našemu Otci.

O: Je to důstojné a spravedlivé.

Vpravdě je důstojné a spravedlivé, dobré a spasitelné, svatý Otče, všemohoucí, věčný Bože, abychom ti vždycky a všude vzdávali díky, skrze našeho Pána, Ježíše Krista. Neboť on přišel a stal se jedním z nás, splnil sliby dané praotcům a otevřel nám cestu k věčné spáse; a my v modlitbách a bdění čekáme, že se i na nás splní tvé sliby, až přijde, aby zjevil svou slávu. A proto s

andělskými sbory, které stojí u tvého trůnu a ustavičně ti slouží, a se všemi nebeskými zástupy zpíváme píseň o tvé slávě a voláme:

Svatý, svatý, svatý...

Nebo:

2. ADVENTNÍ PREFACE (od 17.12.)

Dvojí očekávání Kristova příchodu

V: Pán s vámi.

O: I s tebou.

V: Vzhůru srdce.

O: Máme je u Pána.

V: Vzdávejme díky Bohu, našemu Otci.

O: Je to důstojné a spravedlivé.

Vpravdě je důstojné a spravedlivé, dobré a spasitelné, svatý Otče, všemohoucí, věčný Bože, abychom ti vždycky a všude vzdávali díky, skrze našeho Pána, Ježíše Krista. Neboť on je náš Vykupitel: jeho zvěstovali proroci, jeho s láskou čekala Panna Maria, jemu připravoval cestu a na něho ukázal Předchůdce Jan. A také my na něho čekáme a bdíme na modlitbách, abychom jej mohli radostně přivítat, až přijde ve své slávě. A proto s andělskými sbory, které stojí u tvého trůnu a ustavičně ti slouží, a se všemi nebeskými zástupy zpíváme píseň o tvé slávě a voláme:

Svatý, svatý, svatý...

ANTIFONA K PŘIJÍMÁNÍ Srov. Iz 35,4

Řekněte malomyslným: Vzmuzte se, nebojte se! Hle, náš Bůh přijde a spasí nás.

MODLITBA PO PŘIJÍMÁNÍ

Snažně tě prosíme, dobrotivý Bože, ať nás svátost, kterou jsme přijali, vnitřně očistí, a tak nás připraví na blížící se svátky. Skrze Krista, našeho Pána. - Amen.

K ZAMYŠLENÍ A

Liturgií i lekcionáři dnešní neděle vládne téma radosti. Radost patří vlastně k celému adventu. Pramenem této radosti je skutečnost, že každý jednotlivý život i celé dějiny lidstva pronikla a obnovila spása. Tato radost se staví proti každému pesimismu, který nevidí skutečnost spásy a nechce ji uznat, tato radost je opakem nedůvěry v Boží příslib a jeho splnění v Kristu. Významná je však i

výzva dnešního evangelia, upozorňující každého křesťana, aby nezaměňoval pravou radost za triumfální, vnitřní pokoj za vnější projevy moci a Mesiáše za pouhého pozemského vladaře. K záměně může dojít velmi snadno, vždyť i Jan Křtitel se nevyhnul otázkám a pochybnostem.

K ZAMYŠLENÍ B

Podle Izaiášových slov bude úkolem Mesiáše, kterého pomazal a poslal Hospodin, ohlašovat a uskutečňovat zcela neslýchané milosrdenství Boha. Hospodinovo milostivé léto nám odkrývá jeden podstatný smysl tohoto adventu: máme znovu objevit Boží milosrdenství v dějinách našeho života, které nás stále provází. Poneseme-li v sobě živou zkušenost s milosrdnou Boží láskou, bude-li v nás radostný jásot v Hospodinu, naše pozornost a celé naše bytí budou obráceny na toho, který je sám světlem. Pravdivě tak poznáme své místo a svou totožnost a spolu se svatým Janem Křtitelem budeme ukazovat na toho, který přichází. Bude to i naše svědectví pro druhé.

K ZAMYŠLENÍ C

Dnes stojí v liturgii za povšimnutí zdůraznění Boží přítomnosti. Prorok Sofoniáš opakuje v krátkém úryvku dvakrát podobná slova: „Uprostřed tebe je Hospodin,“ podle hebrejského originálu jakoby ukrytý v lůně matky. V žalmové odpovědi slyšíme, že velikým uprostřed vás je Svatý Izraele. Svatý apoštol Pavel připomíná Filipánům, že „Pán je blízko.“ A svatý Jan Křtitel ohlašuje, že přichází mocnější než on sám. Jak je úžasné slyšet a vědět, že nejsme sami, že člověk není sám. Žijeme ve světle něžné a laskavé Přítomnosti Boží, jsme stvořeni k jejímu obrazu. Ty, Bože, jsi se mnou, jsi nade mnou, jsi mi blízko, neustále ke mně přicházíš.